

Насакіна С. В.

ORCID: 0000-0002-8288-0405

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У КНР

Ключові слова: англійська мова, Китай, культура країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, лінгвокультурологія, тести.

Сьогодні, в наш час глобалізації, англійська мова є *lingua franca* майже для всіх країн світу. Так, в Україні здобувачі ступеня Магістр мають підтвердити свої знання з англійської мови, узявши участь у Єдиному Вступному Іспиті (ЄВІ), у Китайській Народній Республіці існує національний іспит з англійської як іноземної для перевірки знань студентів, відомий як CET (The College English Test) [4, с. 3]. Водночас у кожній країні світу як викладання англійської мови, так і тестування мають свої особливості, тому слід звернути увагу як на лінгвістичні, так і культурні аспекти мови у тестах.

На думку дослідників, вибір талановитих людей у Китаї за допомогою іспиту був важливим елементом китайської культури ще з династії Суй (581–618 АД) [3, с. 1]. Для того, аби розглянути різні аспекти тестів, варто звернути увагу на історичні передумови виникнення тестів з англійської мови. Слід відзначити, що розуміння необхідності вивчати іноземну мову давно було у центрі уваги керівництва Китаю, і вже з другої половини 19 століття китайські посадовці організовували у Китаї вивчення іноземних мов та відправляли студентів на навчання за кордон, особливо у США [1, с. 23]. Сучасний тест CET складається з трьох тестів: Band 4 (CET-4), Band 6 (CET-6), та Розмовний тест з англійської мови (CET-SET) [5, с. 409]. CET-4 є обов'язковим для студентів китайських університетів, які не вивчають англійську мову. Він також є необхідним для отримання ступеня бакалавра. Багато роботодавців у Китаї віддають перевагу кандидатам із сертифікатом CET-4 та CET-6.

Науковою теоретико-методологічною базою нашого дослідження стали роботи українських та зарубіжних науковців, серед яких Ф. Бацевич, В. Кононенко, Л. Мацько, О. Попова, Е. Сепір, І. Ситник та ін. Матеріалом дослідження стали тести CET-4, зібрані за період 2020–2022 років.

Сучасні тести з англійської мови для майбутніх китайських фахівців, з одного боку, вимагають від здобувачів певних лексичних та граматичних знань; з іншого боку, національно-культурна специфіка тестів неминуче пов'язана з культурними аспектами, причому не тільки англійських країн, а й китайського суспільства. Аналіз лінгвокультурологічної складової екзаменаційних тестів передбачає дослідження мовних одиниць, які мають певне культурне навантаження. Розглянемо декілька особливостей тестів SET. По-перше, відзначимо, що на відміну від, наприклад, українських тестів з англійської мови ЄВІ, у тестах SET безумовно особливе значення набуває опозиція “свій” – “чужий”, яка охоплює такі важливі для людини поняття, як “моя рідна країна”, “традиції моєї спільноти”, “сім'я” тощо.

Так, відомо, що у кожній нації існують історично сформовані стереотипи про національні традиції, характеристики, звичаї інших націй. Наприклад, у розділі “Читання” SET розглядається текст, в якому порівнюються правила етикету в різних країнах світу, та виокремлюється ставлення певних країн до ділового стилю одягу:

(1) **Quirkiest Cultural Practices From Around the World**

But in Asia and the Middle East, neutral-colored clothes for women are a near uniform. Modest dressing in China, Japan, India, and the Middle East includes keeping knees and elbows covered and buttoning shirts up right to the color.

У наведеному вище прикладі представники Азії та Близького Сходу об'єднані в єдину групу з певними вимогами до ділового стилю у жінок. Слід відзначити, що етнонімія у досліджуваних тестах також репрезентує міжетнічні контакти або слугує певним маркером для розуміння традицій та світобачення певного народу. Так, зустрічаються такі етноніми, як *Americans, young Americans, Chinese people, East Asians, Africans*. Наприклад, у наступному реченні, в якому необхідно вставити пропущене слово, відображені певні стереотипи щодо ставлення американців до прийомів їжі:

(2) *According to the Associated Press, more Americans are consuming breakfast in stages thanks to on-the-go lifestyle and the belief that multiple smaller meals are _ than three large ones.*

По-друге, знакові власні назви виступають потужним джерелом інформації для здобувачів, саме тому вони часто використовуються у тестах різних країн. Так, антропоніми та хремотоніми презентують всесвітньо відомих особистостей та певні культурні та історичні символи, наприклад:

(3) *Albert Einstein(42)_____this in 1905, when he(43)_____the concept of relative time as Part of his Special Theory of Relativity.*

(4) *The problems with the nation's cuisine can be traced back to the Second World war.*

По-третє, в текстах з англійської мови також представлена певною мірою китайська філософія. Відомо, що “конфуціанська педагогіка була суто практичною дисципліною, вона прагнула навчити людину досягти корисного для свого соціуму психічного стану, максимально оптимізувати психічну діяльність для реалізації визначених норм моральної та культурної поведінки” [2, с. 30]. Наступний приклад тексту показує, як, на нашу думку, можна на іспиті з англійської мови також прочитати про конфуціанську раціональність, наприклад:

(5) Learning to say no

Not doing something will always be faster than doing it. This philosophy applies in many areas of life. For example, there is no meeting that goes faster than not having a meeting at all. This is not to say you should never attend another meeting, but the truth is that we say “yes” to too many things we don’t actually want to do. “No” is a decision. “Yes” is a responsibility.

Однією зі специфічних рис китайського менталітету, на думку дослідників, є те “що на протязі тисячоліть Китай розвивався ізольовано від інших держав, у результаті чого сформувалася ідеологія, згідно якої Китай як держава знаходиться у центрі Землі” [1, с. 23], можливо, саме тому тести з англійської мови CET мають свою лінгвокультурологічну специфіку китайської філософії, традицій та звичаїв.

Отже, тести з англійської мови у кожній країні мають свою національну своєрідність. Культурна інформація, що полягає у структурі тестів CET з англійської мови, представляє не тільки лінгвокультурологічні особливості англійськомовних країн, а також надає уявлення про модель світу носіїв китайської мови щодо представників інших народів із певним світобаченням.

Література:

1. Воронкова В. Г., Череп А. В. Місце і роль конфуціанства у становленні китайського національного менталітету та економічного розвитку. *Китайська цивілізація: традиція та сучасність* : матеріали міжнародної наукової конференції 24 листопада 2021 р. С. 23–27.

2. Гамалія К. М. Музика в системі конфуціанської освіти. *Китайська цивілізація: традиція та сучасність* : матеріали міжнародної наукової конференції 24 листопада 2021 р. С. 27–31.

3. Jin Y. College English Education in China: From Testing to Assessment. *Language Assessment in Asia Local Regional or Global*. P. 1–27. http://C:/Users/Home/Downloads/AsiaTEFL_Book_Series-Language_Assessment_in_Asia_Local_Regional_or_Global

4. Zhang Q. Impacts of World Englishes on local standardized language proficiencies testing in the Expanding Circle – A Study on the College English Test (CET) in China. *English today*. 2021. P. 1–17. <https://www.cambridge.org/>

core/journals/english-today/article/impacts-of-world-englishes-on-local-standardized-language-proficiency-testing-in-the-expanding-circle/7C7D285D401079EEFCF138B7973C6AA3

5. Zheng Y., Cheng L. College English Test (CET) in China. *Language Testing*, 2008. P. 408–417. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0265532208092433>

УДК 141

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-346-3-16>

Огнєва О. Д.

ORCID: 0000-0002-9093-9358

*кандидат історичних наук, старий науковий співробітник,
старий науковий співробітник відділу Близького та Середнього Сходу
Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ ТИБЕТСЬКОГО ПРОСВІТИТЕЛЯ НА ІМ'Я ГЕНДУН ЧОПЕЛЬ (ДО 120-Ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Ключові слова: Амдо, Індія, культура, мандрівник, монастир, рукопис, санскрит.

В історії духовної спадщини Тибету людина на ім'я Гендун Чопель (1903–1951) може сприйматися як багатолікий Протей. Проїшовши вишкіл трьох буддійських монастирів, Гендун Чопель (1903–1951) володів блискучим літературним даром – був талановитим поетом і прозаїком. Він також знав як художник, бо заробляв на прожиття у скрутні часи, створюючи і класичний тибетський сакральний живопис, і портрети у традиції сучасного європейського живопису, й ілюстрації до власних перекладів і творів. Йому належать першокласні переклади з різних мов і на різні мови, і водночас він пише ще іншими, крім рідної, мовами. Наділений надзвичайною пам'яттю і логікою, Чопель виявився непереможеним полемістом, який заточив свою майстерність під час монастирських змагань. Високий рівень здобутої монастирської освіти, глибокі знання буддійського вчення і догматики, канонічних текстів у традиціях різних релігійних шкіл Тибету, гострий розум, багаті враження від спілкування з іноземцями, як з іновірцями, так і вченими, давали йому